

GEON, s. r. o.

hydrogeologie - ochrana podzemních vod - inženýrská geologie

sanace podzemních vod a horninového prostředí

posuzování vlivů na životní prostředí

664 52 Sokolnice, Na Padělkách 421

tel 602736902

e-mail info@geon.cz

Inženýrsko-geologický a hydrogeologický průzkum

Pelhřimov

Objekt Pelhřimovská vodárenská

p.č. 2360/95 a 2360/96

***Závěrečná zpráva o výsledcích inženýrsko-geologického průzkumu
provedeného za účelem zjištění podkladů pro zpracování projektové
dokumentace***

LAPLAN

Cejl 504/38

602 00 Brno

Brno – září 2024

1/ Úvod a použité podklady

Předmětná etapa geologicko-průzkumných prací byla provedena za účelem posouzení úložních poměrů na lokalitě Pelhřimov v prostoru projektované výstavby objektu společnosti Pelhřimovská vodárenská . Náplní geologicko-průzkumných prací bylo určení inženýrsko-geologických a hydrogeologických poměrů v místě projektované výstavby v rozsahu dle zadání.

2/ Přírodní poměry

Z hlediska regionálně geologického se zájmová oblast nachází v prostoru moldanubického plutonu, který se táhne přibližně v sj. směru. Moldanubický pluton nelze v žádném případě charakterizovat jako jednotné těleso. Vedle dvou hlavních částí se skládá ještě z celé řady drobných masívků a apofýz, které prorážejí pláštěm cordieriticko-biotitických pararul a migmatitů. Avšak i na velkých tělesech žulových se vyskytují velmi hojně drobné ostrůvky a kry rulové a migmatitové. Celkové geologické vystupování masívu i značná petrografická jednotnost jednotlivých oddělených těles nasvědčují nepochybně tomu, že všechna tělesa v nevelké hloubce navzájem souvisejí a jsou součástí jednotného, celkem málo diferencovaného masívu. Masív se uplatňuje též jako činitel morfologicky produktivní a buduje nejvyšší centrální části Českomoravské vrchoviny. Petrografické složení masívu je značně homogenní. Rozdíly, které je možno v terénu pozorovat, jsou téměř výhradně ve velikosti zrna, rozdíly v minerálním složení jsou celkem nepatrné. V zájmové oblasti jsou nejrozšířenější cordierit-biotitické migmatity, biotitická a sillimanit-bitotočká pararula a dále se v zájmové oblasti nacházejí granity. Metamorfity jsou převážně zřetelně břidličnaté, tence nebo hrubě plástevnaté s výraznou foliací. Bývají intenzívně zvrásněny, porušeny několika systémy puklin různých směrů. Četnost puklin je značná. Bývají porušeny i poruchovými pásmy.

Zvětralé mají vždy rezavohnědou barvu, nezvětralé jsou šedé až tmavě šedé. Zvětrávají snadno od eluvia povahy jílovitopísčité zeminy s úlomky zvětralých hornin přecházejí do hlinitokamenité horninové masy až do zvětralých poloh.. Metamorfity jsou převážně zřetelně břidličnaté, tence nebo hrubě plástevnaté s výraznou foliací. Bývají intenzívně zvrásněny, porušeny několika systémy puklin různých směrů. Četnost puklin je značná. Bývají porušeny i poruchovými pásmy. Zvětralé mají vždy rezavohnědou barvu, nezvětralé jsou šedé až tmavě šedé. Zvětrávají snadno od eluvia povahy jílovitopísčité zeminy s úlomky zvětralých hornin přecházejí do hlinitokamenité horninové masy až do zvětralých poloh.

Geologická situace 1 : 20 000

kvartér

KENOZOIKUM

KVARTÉR

	6	nivní sediment
	7	smíšený sediment

moldanubická oblast (moldanubikum)

magmatity v moldanubiku

PALEOZOIKUM

KARBON

	1530	aplopegmatit, pegmatit
	1536	leukokráttní žilné granity
	1545	granit

metamorfnní jednotky v moldanubiku

PROTEROZOIKUM–PALEOZOIKUM

	1268	kvarcit, pararula
	1299	migmatit až anatexit
	1308	migmatit
	1325	pararula až migmatit

Horniny skalního podkladu byly podrobeny procesům intenzivního zvětrávání, kde můžeme rozlišit tři morfogenní typy:

- Plošná přípovrchová zvětrávání postihuje všechny druhy hornin bez ohledu na petrografické složení
- Vrstevní zvětrávání zasahuje hlouběji jen ve vrstvách málo odolných, jakými jsou např. amfibolicko-biotitické ruly
- Podél tektonických dislokací zprostředkovává zvětrávání hlavně podzemní voda, většinou v úzké zóně okolo vlastní dislokace

Nejmladší sedimenty (holocén) vyplňují údolní dna řek a potoků. Jsou to většinou inundační území, ještě dnes zaplavovaná velkými vodami. Holocenní náplavy potoků mívají odlišné složení. Štěrkopísky tvoří obvykle jen málo mocnou vrstvu při bázi, v jejichž nadloží jsou hlinité a jílovité zeminy s příměsí siltu až písku, většinou obsahují zetlelé organické látky. Jsou málo únosné a značně a nepravidelně stlačitelné, zvodnělé, hladina podzemní vody je mělko pod povrchem. Příměs organických látek, dosahující někdy i desítky procent, způsobuje tmavé zbarvení náplavů, často s typickým zápachem.

Hydrogeologická charakteristika zájmového území je dána množstvím srážek, velikostí infiltračního území, horopisnými poměry i povahou půdního krytu, v němž probíhá vsak, odtok, výpar i transpirace srážkových vod. V rámci hydrogeologické rajonizace patří zdejší území k rajonu 6520 – Krystalinikum v povodí Sázavy, stejnojmenný útvar podzemní vody č. 65200. Krystalické horniny moldanubika, ať již metamorfity nebo vyvřeliny, představují z hydrogeologického hlediska jeden celek obdobných vlastností. Uvedené horniny mají naprostý nedostatek prūlin a vyznačují se puklinovou propustností. Puklinová propustnost může být v pásmu podpovrchového rozpukání zvýrazněna prūlinovou propustností eluvií, které se však vyznačují vyšším podílem jílovitých příměsí. Ve větších hloubkách než 10-15 metrů dochází ke svírání a tmelení puklin a na vodu lze narazit jen na tektonických poruchách. Puklinová propustnost může být v pásmu podpovrchového rozpukání zvýrazněna prūlinovou propustností eluvií. Prūběh volné hladiny podzemní vody je úzce závislý na morfologii terénu a na klimatických činitelích. Mladší - pleistocenní - vývoj říčních toků, jež získaly po miocénu nový směr i nové spádové poměry, nezanechal vzhledem k eroznímu charakteru utváření většiny údolních úseků akumulární terasové stupně, které by měly hydrogeologický význam. Nejvydatnějšími zdroji mělkých podzemních vod s volnou hladinou bývají proto štěrkopísčité uloženiny přehloubeného údolního dna řek. Po chemické stránce se převážně jedná o vody s malým obsahem rozpuštěných minerálních látek s malou tvrdostí.

3/ Provedené průzkumné práce

Vlastní posouzení sestávalo z provedení rekognoskace terénu, rešerši archivních podkladů a dále z provedení vrtaných sond situovaných v zájmovém území. Vrtné práce byly provedeny vrtnou soupravou Nordmeyer v průběhu měsíce srpna 2024. Jako vrtná technologie bylo použito jádrové vrtání na sucho, při použitém vrtném průměru 175 mm do maximální konečné hloubky 10 m p.t.

Účelem tohoto sondování bylo důkladné ověření geologických poměrů, provedení ovzorkování jednotlivých vrstev v geologickém profilu jak z hlediska mechanicko-fyzikálních vlastností zemin, tak z hlediska posouzení hloubky výskytu a kvality podzemní vody. Uvedená vrtná technologie byla použita z důvodu možnosti reprezentativního odběru vzorků zemin z jednotlivých hloubkových horizontů a dále možnosti indikace i nepatrného přítoku podzemních vod při možnosti hloubení v relativně nestabilním podloží.

4/ Výsledky průzkumných prací

Vlastní lokalita se nachází na východním okraji města Pelhřimov. Průběh terénu lokality je mírně svažité do erozní údolní nivy bezejmenné místní vodoteče.

Na lokalitě se pod svrchním horizontem humózních a organických zemin a místně se vyskytujících poloh navážek - násypů vyskytují rulové eluvium charakteru hlinito-písčitých a jílovito-písčitých zemin CS-MS-SM až navětralé rulové podloží (R5-R6) ověřené do hloubkové úrovně cca 10metrů p.t.

Charakter svrchního horizontu

Profily sond

S 1

Souřadnice JTSK - Y 694764, X 1124993

B p.v. – 516,5 m n.m.

m .p.t.

0,0-0,2 - humózní hlína

0,2-5,8 – písčité a jílovito-písčité hlíny, tuhé - pevné, písčité polohy, vlhké vodonasyčené CS-MS-SM

5,8-10,0 - navětralé pararuly, proměnlivý stupeň zvětrání R6-R5

Naražená voda 4,5 m p.t., minimální přítok cca n.0,001 l/s

S 2**Souřadnice JTSK - Y 694718, X 1124986****B p.v. – 517 m n.m.****m .p.t.**

0,0-0,3 - humózní hlína

0,3-6,8 – písčité a jílovito-písčité hlíny, tuhé - pevné, písčité polohy, vlhké vodonasyčné CS-MS-SM

6,8-10,0 - navětralé pararuly, proměnlivý stupeň zvětrání R6-R5

Naražená voda 6,8 m p.t., ustálená cca 6 m p.t., přítok cca n.0,01 l/s

Charakter a stupeň zvětrání podložních metamorfovaných hornin je v ploše a profilu proměnlivý.

Tab. č. 1 Fyzikální a indexové vlastnosti vzorků zemín

Sonda	Hloubka (m)	ČSN 73 6133 Třída a symbol	w (%)	w _L (%)	w _p (%)	I _p	I _c
S 1	3,0	S4 SM	16,1	-	-	-	-
S 2	9,0	F3 MS	24,6	50	35	15	1,69

V charakteristických vlastnostech dosahují podložní zeminy následující hodnoty:

jílovito-písčité hlíny–Geotechnické vlastnosti jsou následující:

Objemová tíha γ_n (kN.m⁻³)

= 20

Poissonovo č. ν

= 0,40

Modul přetvárnosti E_{def} (MPa)

= 6-8

Úhel vnitřního tření φ_{ef} (°)

= 21

Soudržnost c_{ef} (kPa)

= 15

Zatřídění

CS-MS

Tabulková výpočtová únosnost R_{dt} (kPa) = 150 - orientačně

Těžitelnost dle 73 3055 – 3-4, dle 73 6133 - I

Vrtatelnost pro piloty je podle Katalogu popisů a směrných cen stavebních prací - III-IV

hlinito-písčité zeminy - eluvium

Geotechnické vlastnosti jsou následující:

Objemová tíha γ_n (kN.m⁻³)

= 19

Poissonovo č. ν

= 0,35

Modul přetvárnosti E_{def} (MPa)

= 10 - 15

Úhel vnitřního tření φ_{ef} (°)

= 28-30

Soudržnost c_{ef} (kPa)

= 0 - 5

Zatřídění

SM – R 6

Tabulková výpočtová únosnost R_{dt} (kPa) = 225 - 275 orientačně

Těžitelnost dle 73 3055 – 4-5, dle 73 6133 - I-II

Vrtatelnost pro piloty je podle Katalogu popisů a směrných cen stavebních prací - III-IV

Navětralé pararuly Jedná se o horniny v povrchové zóně velmi silně rozpukané systémem téměř svislých a přibližně na sebe kolmých hlavních linií. Patří do třídy R 5 – R 6, modul deformace je minimálně 100 – 200 MPa, Poissonovo číslo 0,20. Hodnota tabulkové únosnosti je minimálně 0,5 MPa.

Těžitelnost dle 73 3055 – 5-6, dle 73 6133 - II-III

Vrtatelnost pro piloty je podle Katalogu popisů a směrných cen stavebních prací - IV-V

Hladina podzemní vody byla v průběhu sondážních prací zastižena v hloubkové úrovni cca 5,8-6,8 m p.t. (08/2024), kdy se jednalo o nesouvislou zvědeň o proměnlivých vydatnostech.

Z hlediska chemismu se jedná o měkké až velmi měkké vody, s převládající přechodnou složkou tvrdosti, její reakce je kyselá. Ve smyslu ČSN EN 206-1, tabulka 2 se z hlediska chemického působení vody na beton jedná o slabě agresivní chemické prostředí (XA1) a to vzhledem k výskytu CO₂, z hlediska chemického působení na ocel je agresivita podle tabulky 1 a 2 velmi vysoká

V případě budování opěrné stěny je nutné zamezení dotace srážkovými a podpovrchovými vodami zásypových zemin za rubem opěrné zdi, případně její odvodnění. V případě terénního zářezu je nutno provedení odvodnění paty terénního zářezu, a dále stabilizace svahu dostatečným sklonem zářezu, případně vhodně nadimenzovanou opěrnou stěnou.

Při provádění zemních prací je nutné postupovat zodpovědně a minimalizovat míru a rozsah odlehčení paty svahu formou svahových zářezů, kdy úklon svahu by neměl být menší jak 1 : 2. Je rovněž nutné zabezpečit dokonalé odvedení srážkových vod od objektu.

Vzhledem k charakteristice základových půd je nutno dodržet v případě plošného zakládání základovou spáru situovat minimálně 1,2 m pod upraveným terénem.

V případě hlubinného zakládání je nutné předpokládat nestabilitu zemin od hloubkové úrovně cca 5-6 m p.t. – nutné propažování pilot.

Při stanovení svislé i vodorovné únosnosti pilot jsou rozhodující základové poměry a přípustné přetvoření horní konstrukce. Dále je nutno přihlédnout k průřezovým rozměrům dříku a paty, hloubce vetknutí do únosné vrstvy, způsobu zatížení, ke geometrii piloty, k výrobnímu postupu, způsobu přenášení zatížení do základové půdy a ke druhu materiálu piloty.

komunikace a zpevněné plochy

Z hlediska klasifikace zemin pro podloží komunikace se na lokalitě pod svrchním horizontem zpevněných ploch vyskytují proměnlivé mocné polohy násypů a různorodých navážek. Z daného důvodu bude na lokalitě pravděpodobně nutná úprava pláň formou výměny podloží násypem z drceného kameniva – šterkodrtě (na cca 0,1 m hutněného násypu lze docílit navýšení hodnoty E_{def2} o cca 6-8 MPa, kdy konečná skladba a mocnost by vyplynula z požadované únosnosti na pláni pod konstrukcí vozovek (předpoklad 45 MPa). Po terénních úpravách na lokalitě je doporučeno provedení kontrolního protokolárního určení modulu přetvárnosti na projektované pláni komunikace a provedení návrhu vlastního navrženého technologického postupu úpravy podloží – nutné posoudit geotechnikem který navrhne konečné řešení.

5/ Vlastnosti horninového prostředí z hlediska možnosti zasakován DV

V podloží svrchního horizontu se vyskytuje rulové eluvium charakteru ulehých hlinito-písčitých zemin až navětralé rulové podloží. Stupeň zvětrání podložních metamorfovaných hornin je v ploše a profilu proměnlivý.

Na základě zrnitostních rozborů se orientační hodnoty koeficientu filtrace nesoudržných zemin pohybují v rozmezí n. 10^{-6} m.s^{-1} . Hladina podzemní vody byla v průběhu sondážních prací zastižena v hloubkové úrovni cca 5,8-6,8 m p.t. (08/2024), kdy se jednalo o nesouvislou zvědeň o proměnlivých vydatnostech. Z hlediska propustnosti horninového prostředí, se v případě horizontu zahliněných šterků vzhledem ke tvaru úlomků, jejich ulehlosti a proměnlivému obsahu hlinité složky se z hlediska zrnitostního složení jedná o materiály slabě až mírně propustné ($k_f = \text{n. } 10^{-5} \text{ m.s}^{-1}$), kdy koeficient vsaku k_v svrchního horizontu nesaturované zóny horninového prostředí ve smyslu ČSN 75 90 10 byl stanoven na hodnotu $k_v = 5 \cdot 10^{-6} \text{ m.s}^{-1}$

Z výsledku posouzení lokality vyplývá, že jako možné řešení pro likvidaci dešťových vod je použití retenčního prostoru sdruženého se zasakovacím objektem o dostatečném akumulacním objemu (voštinové bloky, krechty atd.), kdy vlastní konstrukce vyplyne z výpočtu potřebné akumulace v případě přívalového deště a z velikosti akumulacího prostoru objektu v souladu s ČSN 759010 a TNV 759011.

Na základě výsledků průzkumných prací na lokalitě je z hlediska posouzení dopadu na hydrogeologické a hydrologické poměry v zájmovém území možno konstatovat, že navržený způsob likvidace srážkových vod se jeví v daném území jako možný, což je podmíněno vybudováním retenčního prostoru o dostatečné okamžité jímací schopnosti v souladu s ČSN 759010.

Z hlediska situování zasakovacího systému dešťových vod ve vztahu k ochraně kvality a množství podzemních a povrchových vod v oblasti a následně ke stávajícím zdrojům podzemních vod je možno konstatovat, že při splnění uvedených podmínek nedojde vsakem dešťových vod do nesaturované zóny horninového prostředí k ohrožení režimu a kvality podzemních, případně povrchových vod v zájmovém území a následně ohrožení stávajících a projektovaných zdrojů podzemní vody a zároveň nedojde k negativnímu ovlivnění stability přilehlých pozemků a staveb na nich umístěných, což je podmíněno výše uvedenými opatřeními. Pro vlastní ověření parametrů zemin bude provedena přejímka základové spáry projektantem a geologem, před zahájením ukládání vlastních zasakovacích prvků, případně přizvání geologa při výskytu jakýkoliv anomálií v průběhu výkopových prací – výskyt nepropustných zemin, abnormálně vysoká hladina podzemní vody apod.

Po ukončení vystrojovacích prací bude na jednotlivých objektech provedena poloprovozní nálevová zkouška za účelem ověření funkčnosti zasakovacího systému.

vypracoval: Ing. Albert Kmet'

Situace sond

Fotofokumentace sond

